MOTIE

Onderwerp: Circulair bouwen als versneller van de woningbouwopgave

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Nederlandse Gemeenten in vergadering bijeen op 30 september 2026.

Aanleiding

Circulair bouwen is het zodanig ontwerpen, realiseren, gebruiken en demonteren van bouwmaterialen dat zo min mogelijk nieuwe grondstoffen en energie nodig zijn. Materialen blijven zo lang mogelijk hoogwaardig in omloop, waardoor afval en milieubelasting over de gehele levensduur wordt beperkt. Dit gebeurt onder meer door bestaande gebouwen te benutten, hergebruik van materialen en gebruik van biobased of gerecyclede materialen. Ontwerpen van gebouwen worden aanpasbaar en losmaakbaar.

Op dit moment zijn er geen regels opgenomen voor het circulair bouwen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Circulaire principes worden wel toegepast, maar altijd op basis van vrijwilligheid en naar eigen inzichten en/of ambities. Individuele projecten laten zien dat er al veel mogelijk is op het gebied van circulair bouwen.

Een versnelling in de circulaire transitie is echter nodig om de klimaatdoelen te halen en te voldoen aan diverse nieuwe Europese regelingen.

Overwegende, dat

- Gemeenten staan voor de majeure opgave om de woningbouwproductie fors te verhogen en de Woondeals tijdig te realiseren.
- Het Rijk op afzienbare tijd diverse Europese richtlijnen (o.a. over Whole Life Carbon en Energieprestatie van gebouwen (EPBD IV)), moet implementeren om de CO_2 uitstoot van de bouw terug te dringen.
- Circulair bouwen kansen biedt om (met gestandaardiseerde, losmaakbare processen en prefab-componenten) sneller, efficiënter en toekomstbestendig met kwaliteit te bouwen.
- Met 'Het Nieuwe Normaal' een eenduidige taal met haalbare én ambitieuze circulaire prestaties voor de bouwsector is opgesteld.
- Het Nieuwe Normaal met het ondertekenen van een manifest door veel partijen wordt gesteund en toegepast, zoals het G40-stedennetwerk, het ministerie van BZK, provincie Gelderland, de gemeenten Rotterdam, Utrecht en Amsterdam en diverse opdrachtnemers zoals Dura Vermeer, BAM, Heijmans en Van Wijnen.
- Door circulariteit expliciet te verankeren in de modernisering van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), bij voorkeur met de leidraden van Het Nieuwe

Normaal, een landelijk kader ontstaat dat innovatie stimuleert, investeringszekerheid biedt en bijdraagt aan versnelling van de woningbouwopgave.
- Het stapsgewijs invoeren van landelijke bouwregels zorgen voor meer duidelijkheid en handelingsperspectief voor zowel gemeenten als de bouwsector.

Constaterende, dat

- Gemeenten over beperkte mogelijkheden beschikken om hier landelijk op te sturen.
- De actualisatie van de Krachtenbundeling Rijk-Regio Circulaire Economie een kans biedt om de circulaire transitie te versnellen. Door de circulaire principes met prioriteit mee te nemen bij de modernisering van het Bbl.

Oproep aan het VNG-bestuur

- Zich in te zetten voor een bestuurlijke afspraak tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen waarin circulair bouwen en de verankering daarvan in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) expliciet worden meegenomen, bij voorkeur met de leidraden van Het Nieuwe Normaal, met als doel de woningbouwopgave en de uitvoering van de Woondeals te versnellen en gemeenten een gelijk speelveld te bieden.
- Te bevorderen dat circulair bouwen en de verankering daarvan in de modernisering van het Besluit bouwwerken leefomgeving onderdeel worden van de actualisatie van de Krachtenbundeling Rijk-Regio Circulaire Economie.
- Het initiatief te nemen voor een bestuurlijke dialoog tussen VNG, IPO, Unie van Waterschappen, ministeries van Klimaat en Groene Groei (KGG) en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) gericht op een gezamenlijke normeringsroadmap voor circulair bouwen, inclusief opschaling van uitvoeringsprojecten die bijdragen aan versnelling van de woningbouw, circulaire transitie en realisatie van de Woondeals.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de colleges van de gemeenten Groningen en Tilburg,

Roelien Kamminga
Burgemeester Gemeente Groningen

Fleur Gräper - van Koolwijk
Burgemeester Gemeente Tilburg